

Kedves Barátaim!

Köszönettel megkaptam leveleteket, bevalom, jól is esett, hogy gondoltok rám, és engedjétek meg, hogy néhány sorban válaszoljak nektek.

Leveletek olvastán az volt az első gondolatom, hogy ti bizony félték. Ugyan mitől? Mitől kell félnie egy hírlapírónak? Kirúgják? Istenem! Nem nagy dolog, velem is megessett már! Félnie legfeljebb attól kell, hogy tehetségtelen. Más félnivalója nincs. Ráadásul félni rossz dolog. A félelem szétrágja a lelket. Másrészt, magunk között szólva, unalmas is. Sokkal szórakoztatóbb dolog bátornak lenni. Ha már annyira tanulmányoztátok az életművem, ezt is eltanulhattátok volna tőlem. A ti félelmeitek ráadásul kissé elvont, úgy is mondhatnám, hogy fóbia-jellegű. Amint látom, legtöbben attól félték, hogy összeomlik a demokrácia és maga alá temeti a sajtószabadságot. Nos, azért, mert a szocializmus összeomlott, nem jelenti azt, hogy minden összeomlik, amibe a magyarok belevágnak.

Leveletek első része sok általánosságot tartalmaz, amelyekből arra következtetek, hogy nem vagytok egészen pontosan tisztában a demokrácia lényegével, vagy olyan megalapozatlan illúzióitok voltak a demokráciával kapcsolatban, amelyek (bármilyen fájdalmas, mindazonáltal érthető) tudatlanságokra és tájékoztatatlanságokra vezethetők vissza. A demokrácia már a tizenkilencedik században sem a népuralmát jelentette, már akkor is sokan összekeverték az érdekektől mentes sajtószabadsá-

A szobor válasza

got az érdekektől vezérelt szerkesztői vagy laptulajdonosi szemlélettel. Ti, kibújva a szocializmus köpönyegéből, azt gondoltátok, hogy most már mindenki úriember lesz? Abban bíztatok, hogy mindenki kivont karddal, szemtől-szembe harcol? Magyarországon a szocialista rendszerben is voltak politikai harcok, csak ti nem vettétek észre (vagy nem akartátok észrevenni.) Tudom, kellemesebb volt nem látni, és nem észrevenni.

Az általánosságokon túl nézzük leveletek második részét, és ebben, nem titkolom, vannak zavaró momentumok, sőt, pongyola fogalmazások. Először is írtok a tavaly október 23-i eseményekről, abban bízva, hogy fel tudom mérni a történetek képtelenségét. „Egy demokratikus ország köztisztületben álló elnökének ünnepi beszédét fasiszta suhancok csúfosan megzavarják.” Ez lenne a képtelenség? Ha lenne bennem némi egészséges cinizmus, azt is mondhatnám, hogy tanulmányoztátok kissé alaposabban a történelmet, mert az elmúlt évszázadokban ennél képtelenebb dolgok is előfordultak egy demokráciában. Ami pedig, ugye, előfordul, az már nem lehet képtelenség.

Erről, mint írjátok, az egyik televíziós újság tudósított, amiért a hatalom bosszút állt rajta.

Álljunk meg itt egy pillanatra. Mert ti, tájékozódásra szegődött magyar újságírók, most elkanyarodtatok egy kissé a valóságtól. Nem állítom, hogy hazudtok, csak éppen összeke-

veritek a valóságot a képzelettel. Az eseményről nem csak az egyik televíziós újság tudósított, hanem mások is, de, mi, hírlapírók, ugye tudjuk, hogy tudósítani sokféleképpen lehet. Amennyire pedig én tájékozódtam, egyetlen valamirevaló magyar lap sem vette védelmébe a fasiszta suhancokat. Miért is tette volna? Ama bizonyos bosszúval kapcsolatban azt írjátok: „ahol, akik mind a Televízióban, mind a kormányzó pártokban szimpatizálnak a suhancok céljaival és módszereivel” nos, ez nem kevesebbet jelent annál, mint hogy a Televízióban és a kormányzó pártokban fasiszták vagy fasiszta-szimpatizánsok ülnek. Nincs ez kissé eltúlozva? A tájékoztatásra szegődött újságíróknak tessék pontosan fogalmazni: tényeket közölnek, vagy a félelmeikkel foglalkoznak?

Van itt valami, ami a lényeg lenne: (és ami titeket is a legjobban foglalkoztat, csak éppen nem beszélgettek róla:) hogy mi az igazság az a Bánó-féle felvétellel, aminek folytán, ugye, most kirobbant a botrány? Erről mi a véleményetek? Csak homályos kódosításokat olvasok. Hát nem látjátok, hogy ezt kellene először tisztázni? A lelkizések meg a tüntetések csak ezután következnek. A ti közleményetekkel egyidőben olvastam **Eörsi Pista** írását, ebben szó esik egy bizonyos apróságról, nevezetesen arról, hogy Bánónak be kellene ismerenie, hogy valótlanúságot állított. Márpedig, gyerekek, ha egy hírműsor főszerkesztője va-

lótlanúságot állít, akkor azzal bizony a tájékoztatásra szegődött magyar újságíróknak foglalkozniuk kellene.

Ami azt illeti, én is láttam ezt a Bánó gyereket a televízióban, júniusban polóban, meg most zakóban. A dolog nagyon úgy fest, hogy Bánó júniusban nem mondott igazat, most pedig már nem akar igazat mondani. De legalábbis kétes az ügy. És ha egy ügy kétes, akkor a tájékoztatásra szegődött újságíróknak előbb ezt a kétes ügyet kellene tisztázniuk, mégpedig azonnal és egyértelműen.

A másik baj, hogy még mindig nem tudok őszinte lenni, félek, hogy még magatokkal sem: ugyanis elszoktatok tőle. Megértem én ezt, csak hát az ember igyekezzon szembenézni a saját hibáival. Titeket most nem a sajtószabadság iránti aggodalom vezérel (nyilván részben az is), hanem az bosszant, hogy valakinek, aki nektek rokonszenves (bár feltehetően hazudott), felmondtak a Magyar Televízióban. Miközben állítólag féltitek az objektív tájékoztatást, azt állítjátok, hogy „...az írmagját is ki nem irtották azoknak a műsoroknak, amelyek nem az ő (vö. hatalom) céljait szolgálták.” Ez nyílt beismerése annak, hogy a műsor, amelyet kiirtottak, a hatalom ellen tájékoztatott. Ez nem baj, de akkor miért állítjátok, hogy objektív volt? Fiaim, legalább akkor fogalmazzatok pontosan, ha nekem írtok.

Utoljára azt üzenem nektek, hogy ne féljétek, mert a félelem rossz tanácsadó. A demokrácia pedig nem omlik olyan könnyen össze.

Üdvözlettel:

Kossuth Lajos